

LIETUVOS RESPUBLIKOS VERTYBINIŲ POPIERIŲ KOMISIJA

NUOMONĖ DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS PENSIJŲ KAUPIMO ĮSTATYMO 15 STRAIPSNIO 1 DALIES 1 PUNKTE ĮTVIRTINTO DRAUDIMO TURINIO

2007 m. liepos 26 d.
Vilnius

Lietuvos Respublikos pensijų kaupimo įstatymo (Žin., 2003, Nr. 75-3472; 2004, Nr. 96-3521; 2006, Nr. 144- 5462) (toliau tekste – įstatymas) (toliau tekste – įstatymas) 15 straipsnio 1 dalies 1 punkte įtvirtintas draudimas valstybinio socialinio draudimo įmokos dalies kaupimo (toliau tekste – II pakopos) pensijų fondų dalyviams siūlyti su pensijų kaupimo nesusijusią naudą (toliau tekste – draudimas siūlyti naudą). Minėtoje nuostatoje įtvirtinama, jog „pensijų kaupimo bendrovei, kitiems jos įgaliotiems ar kitaip su ja susijusiems asmenims draudžiama raginti potencialų dalyvį tapti pensijų fondo dalyviu ar nenutraukti dalyvavimo pensijų fonde siūlant naudą, nesusijusią su pensijų kaupimo veikla.“

Atsižvelgdama į praktikoje nuolat išskylantį poreikį aiškinti aukščiau išdėstytos nuostatos turinį bei į tai, kad besivystanti, besiplečianti finansų įstaigų bei finansinių grupių veikla, investavimo ir naudojimosi finansinėmis paslaugomis skatinimas sąlygoja pačių įvairiausių lojalumo ir nuolaidų programų (toliau tekste – lojalumo programos) kūrimą, Vertybinių popierių komisija (toliau tekste – Komisija) pateikia savo nuomonę dėl minėto draudimo traktavimo.

Aptariamam įstatyme įtvirtintu draudimu siūlyti naudą siekiama apsaugoti esamo ar potencialaus II pakopos pensijų fondo dalyvio interesus užtikrinant, kad su dalyvavimu pensijų fonde nesusiję veiksniai neįtakotų asmens pasirinkimo, nenukreiptų jo dėmesio nuo esminių apsisprendimą dalyvauti ar dalyvavimo tęsimą konkrečiame pensijų fonde turinčių įtakoti aplinkybių, tokių kaip fondų mokesčiai, valdytojo darbas, fondo rezultatai ir pan. bei skatintų tik sąžiningą konkurenciją pensijų fondų rinkoje. Kitaip tariant, šia nuostata siekiama užtikrinti, kad ilgalaikiai, kliento ateičiai svarbūs sprendimai nebūtų priimami remiantis trumpalaikie nauda.

Tinkama pensijų fondo dalyvių interesų apsauga neturėtų apsiriboti vien tik tiesioginiu įstatymo draudžiamų veiklų apribojimu, bet taip pat ir sudarymu sąlygų ir prielaidų, kad tokia veikla nebūtų vykdoma.

Tuo tarpu įvairios įmonių ar įmonių grupių klientams taikomos lojalumo programos gali nukreipti esamo ar potencialaus pensijų fondų dalyvio dėmesį nuo esminių jo apsisprendimą turinčių įtakoti aplinkybių ir sudaro prielaidas formuoti nelygiavertėms konkurencijos sąlygoms.

Atsižvelgdama į aukščiau išdėstytus argumentus, Komisija mano, kad:

1. Įstatymo 15 straipsnio 1 dalies 1 punkte įtvirtintas draudimas apima tiek tiesioginį, tiek netiesioginį raginimą tapti pensijų fondo dalyviu ar nenutraukti dalyvavimo pensijų fonde, siūlant naudą, nesusijusią su pensijų kaupimo veikla.

Atsižvelgiant į tai, asmens dalyvavimas II pakopos pensijų fonde negali būti įtraukiamas į jokias įmonės ar įmonių grupės taikomas lojalumo programas. Lojalumo programa, kuri taikoma asmeniui turint tam tikrą skaičių įmonės ar įmonių grupės produktų, į šių produktų sąrašą kaip vieną iš programos elementų įtraukiant dalyvavimą II pakopos pensijų fonde, laikytina sukuriančia prielaidas pažeisti įstatyme įtvirtintą draudimui siūlyti naudą.

2. Draudimo siūlyti naudą nepažeidžianti lojalumo programa turėtų atitikti šias sąlygas:

- 1) dalyvavimo joje sąlygos turi būti iš anksto ir aiškiai apibrėžtos;

LIETUVOS RESPUBLIKOS VERTYBINIŲ POPIERIŲ KOMISIJA

2) joje turi būti aiškiai įtvirtinama, kad dalyvavimas II pakopos pensijų fonde nedaro įtakos lojalumo programos taikymui ir į ją nėra įtrauktas, o tam tikros nuolaidos taikymui įtakos turi tik kiti įmonės ar įmonių grupės produktai;

3. Pensijų kaupimo bendrovės ar pensijų kaupimo sutartis platinančios įmonės privalo imtis priemonių ir sudaryti visas reikiamas sąlygas, kad pensijų kaupimo sutartis pasirašančius ar ketinančius pasirašyti asmenis konsultuojantys įmonių darbuotojai laikytųsi įstatyme įtvirtinto draudimo siūlyti naudą.

4. Komisija pažymi, jog pensijų kaupimo sutarčių išbraukimas iš lojalumo programų nereiškia draudimo šias programas taikyti II pakopos pensijų fondų dalyviams, todėl visi įmonių grupės klientai galėtų naudotis lojalumo programa vienodais pagrindais.

Dėl papildomos informacijos šioje nuomonėje išdėstytais klausimais siūlome kreiptis į Vertybinių popierių komisijos Investicijų valdymo skyriaus vedėją Liną Sajytę (tel. 271-49-39, el. paštas lsajyte@vpk.lt) arba Investicijų valdymo skyriaus vyriausiąją specialistę Giedrę Plentaite (tel. 271-49-38, el. paštas gplentaite@vpk.lt).

Vertybinių popierių komisijos
pirmininkė

Vilija Nausėdaitė